

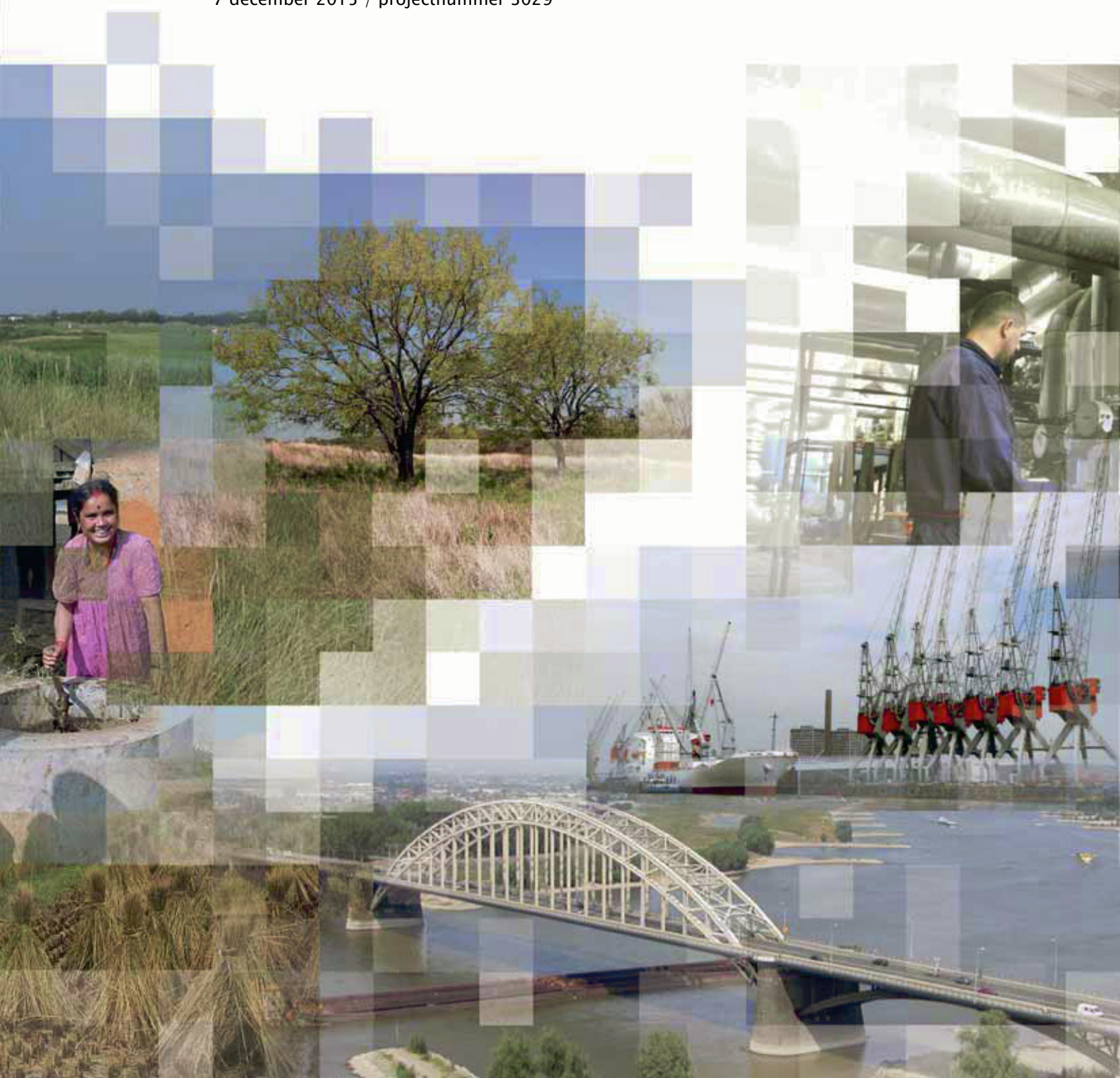

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Centrumplan Eerbeek

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

7 december 2015 / projectnummer 3029

1. Advies over de inhoud van het MER

De gemeente Brummen wil diverse ruimtelijke ontwikkelingen (vernieuwing en uitbreiding van de (papier)industrie, woningbouw en versterking centrum) mogelijk maken in Eerbeek. Hiervoor moet het bestemmingsplan worden gewijzigd. Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan wordt een Plan-milieueffectrapport (verder MER) opgesteld. Over de inhoud van het MER is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (verder NRD) opgesteld. De gemeenteraad van de gemeente Brummen heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage om advies gevraagd over de inhoud van het MER en heeft gevraagd de zienswijzen op de NRD hierbij te betrekken.

Achtergrond

De Commissie voor de milieueffectrapportage¹ (hierna 'de Commissie') heeft op 15 oktober 2015 een bezoek gebracht aan het plangebied. Daarbij is duidelijk geworden dat in Eerbeek een bijzondere situatie is ontstaan. Vanwege de ligging nabij de Veluwe en beschikbaarheid van water dat door de beek wordt afgevoerd zijn van oudsher in Eerbeek papierfabrieken gevestigd. Door de vraag naar arbeid in de fabrieken groeide het aantal woningen, deze werden rondom de fabrieken gebouwd. Fabrieken en woningen staan hierdoor dicht bij elkaar. Met de introductie van de recentere milieuwetgeving is het niet eenvoudig deze historisch gegroeide situatie juridisch-planologisch goed te verankeren en te voldoen aan de milieunormen. De vigerende bestemmingsplannen, die soms lang geleden zijn vastgesteld, bieden geen adequaat kader meer en zijn aan vernieuwing toe.

De (papier)industrie wil voor een gezonde en toekomstbestendige bedrijfsvoering vernieuwings- en uitbreidingsmogelijkheden hebben en houden. De gemeente wil vrijkomende (fabrieks)locaties binnen de milieucontour van de papierfabriek benutten voor woningbouw, voorzieningen en centrumfuncties en daarnaast ruimte bieden voor zowel innovatie als uitbreiding van de al eeuwen gevestigde papierindustrie en de daaraan gelieerde bedrijvigheid (bedrijventerrein Eerbeek-Zuid). Bewoners van Eerbeek willen een prettige leefomgeving zonder teveel overlast; sommigen ervaren de huidige overlast als mild, anderen als storend.² De beek waarlangs de papierindustrie en Eerbeek is ontstaan, levert een historisch verbindend element maar is tegenwoordig nauwelijks meer zichtbaar en beleefbaar in het gebied.

Herziening van de vigerende bestemmingsplannen en aanpassing van de geluidzone rond het bedrijventerrein Eerbeek Zuid zijn noodzakelijk om bovengenoemde ontwikkelingen (uitbreiding en vernieuwing van de industrie, belevingswaarde van de beek en vernieuwing van het huizenbestand) mogelijk te maken. Daarnaast is de geurnormering van de provincie Gelderland bepalend omdat deze de ruimte inkadert waarbinnen woningbouw en ontwikkeling van voorzieningen mogelijk zijn, voor zover geurgevoelig.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissie-mer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer 3029 in te geven.

² Zoals ook blijkt uit de diverse zienswijzen die op de huidige overlast ingaan.

Van milieugebruiksruimte en ambities naar alternatieven

In de NRD staan al drie alternatieven beschreven, terwijl de uitgangssituatie nog niet compleet in beeld is. De Commissie is van mening dat alle mogelijke ontwikkelingen en gevolgen daarvan op de omgeving goed voor het voetlicht gebracht moeten worden en inzichtelijk gemaakt moeten worden in al haar facetten. Daarmee worden de hoeken van het speelveld duidelijk, waarbinnen onderscheidende alternatieven ontwikkeld kunnen worden.

Milieugebruiksruimte

Het speelveld voor alternatieven wordt in eerste instantie bepaald door de op dit moment feitelijke beschikbare milieuruimte, met name op de aspecten geluid en geur. Om de milieuruimte te bepalen adviseert de Commissie de volgende stappen te doorlopen:

1. breng zowel de huidige feitelijke situatie als de vergunde situatie helder in beeld;
2. ga in op de wettelijke eisen en het geurbeleid van de provincie;
3. breng de huidige geluid- en geurgevoelige functies in het gebied in kaart;
4. geef een goede beschrijving van de autonome ontwikkelingen in het gebied en in de directe omgeving;
5. geef aan welke milieu(gebruiks)ruimte de huidige activiteiten in het gebied innemen, en beschrijf de eventuele beperkingen die deze opleveren voor de realisatie van nieuwe activiteiten (zoals woningbouw).

Hierdoor ontstaat een helder en eenduidig beeld (op kaart en in tekst) van de milieuruimte.

Ambities en doelen

Het speelveld van alternatieven wordt daarnaast bepaald door de ambities voor en de gewenste ontwikkelingen in en van het gebied van zowel de gemeente, de (papier)industrie als andere partijen.³

Tijdens het locatiebezoek is aangegeven dat er in de (papier)industrie enkele innovatie- en uitbreidingsplannen bestaan. Onderbouw de noodzaak en beschrijf de reikwijdte van deze innovatie- en uitbreidingsplannen en geef zoveel mogelijk op kaart aan welke effecten daarvan het gevolg (kunnen) zijn.

De gemeente heeft aangegeven dat er in Eerbeek behoefte is aan 350 woningen tot 2025. Onderbouw deze behoefte en geef aan in welk gebied deze behoefte gerealiseerd moet worden, mede op grond van de beoogde verhuismobiliteit. Beantwoord de vraag of de behoefte zich tot de kern Eerbeek beperkt of dat er sprake is van een subregionale behoefte die ook in bijvoorbeeld Loenen opgevangen kan worden. Geef ook aan wat de meest recente visie is op het omzetten van recreatie- en bedrijfswoningen naar burgerwoningen.

De NRD is (deels) gebaseerd op het Masterplan Centrumgebied Eerbeek. Het is de vraag in hoeverre dit Masterplan uit 2009 nog actueel is, gelet op de positie van het Burgerslocatie en de omgeving daarvan. Geef in het MER, zoveel mogelijk op kaart, aan welke delen van het Masterplan al in uitvoering zijn, welke nog actueel zijn en met welke delen geen rekening meer hoeft te worden gehouden.

³ In de vele zienswijzen worden deze belangen duidelijk naar voren gebracht.

Alternatievenontwikkeling

Ontwikkel vervolgens de alternatieven binnen de milieugebruiksruimte waarbij de overeenkomsten en de verschillen in de ambities en gewenste ontwikkelingen tot hun recht komen. De Commissie denkt daarbij, in aanvulling op de NRD, aan:

- *Cultuurhistorische onderlegger* Het vergroten van de zichtbaarheid van de beek, waarmee de historische context van de papierindustrie zichtbaar wordt wat bijdraagt aan het vergroten van de identiteit van het centrumgebied en de herkenbaarheid van de herkomst van Eerbeek;
- *Micro-oplossingen* Duiden van de – soms kleine – locaties waar het slopen van woningen, uitbreiding van papierindustrie en verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving kan samenvallen;
- *Burgerslocatie en woningen* De ontwikkeling van de Burgerslocatie als uitbreidingslocatie voor de papierindustrie, en het verkennen van mogelijke alternatieve locaties in Eerbeek voor het realiseren van het gewenste aantal woningen (juist ook op locaties met minder belasting);
- *Benutten investeringsplannen industrie* Neem in de alternatievenontwikkeling ook investeringsplannen van de industrie mee die per saldo leiden tot een lagere milieubelasting;
- *Milieuruimte* Het vergroten van de milieuruimte door het toepassen van BBT+ en BBT++ technieken om zo emissies en/of immissies te verlagen voor geluid⁴ en geur. Hiermee wordt milieuruimte gecreëerd die toegepast kan worden voor andere doelen zoals uitbreiding van de industrie en/of uitbreiding van woonfuncties.

Alternatieven en mogelijkheden om de milieuruimte te vergroten geven belanghebbenden en bestuurders inzicht in de (on)mogelijkheden en randvoorwaarden waarbinnen ontwikkelingen gestalte kunnen krijgen. Dit zal de zoektocht naar een gezamenlijk belang, waarmee het centrum van Eerbeek toekomstbestendig wordt, faciliteren. Met deze informatie kan bovendien een besluit genomen kan worden over de beoogde ontwikkelingen in het bestemmingsplan waarbij het milieu volwaardig kan worden meegewogen. De Commissie adviseert daarbij niet op voorhand bestaande eigendomssituaties en ontwikkelafspraken in het tripartietoverleg leidend te laten zijn. Beschrijf de afwegingen die gemaakt worden bij de ontwikkeling van maatregelen en alternatieven zo expliciet mogelijk.

Omgeving

De Commissie adviseert de inhoudelijk relevante aspecten uit de overleggen die in aanloop naar de NRD met verschillende belanghebbenden hebben plaatsgevonden weer te geven en met name hoe deze hebben meegewogen bij de ontwikkeling van alternatieven en maatregelen. Zo wordt in het MER voor alle partijen duidelijk wat met hun bijdrage is gedaan.⁵

Besluitvormers en belanghebbenden lezen in de eerste plaats de samenvatting. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. Het moet zelfstandig leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

⁴ In het kader van het geluidsreductieplan.

⁵ In de zienswijzen kwam enkele malen naar voren dat hier onduidelijkheid over bestaat.

2. Milieuaspecten

2.1 Beoordelingskader

De Commissie vindt het beter de meest bepalende aspecten (geur en geluid) mee te laten wegen in de totstandkoming van de alternatieven, zie ook het vorige hoofdstuk. Werk de effecten van álle aspecten vervolgens gelijkwaardig uit voor de alternatieven; de positie van de aspecten verkeer en natuur ligt naar oordeel van de Commissie niet op een ander niveau dan bijvoorbeeld de aspecten als bodem, water of maatschappelijke aspecten.

2.2 Geur

Milieugebruiksruimte/referentiesituatie

Om inzicht te krijgen in de milieugebruiksruimte voor geur adviseert de Commissie allereerst de huidige feitelijke situatie te beschrijven. Breng daarbij de relevante verschillende bedrijfs-situaties gedurende het jaar met verschillende geuremissies in beeld. Maak duidelijk in hoeverre de bedrijven op dit moment al de Beste Beschikbare Technieken toepassen. Deze technieken (BBT) zijn noodzakelijk om een hoog beschermingsniveau conform art. 5.3. van het Besluit omgevingsrecht (Bor) te verkrijgen. Het begrip hoog beschermingsniveau uit het Bor is voor geurhinder gelijkgesteld aan het aanvaardbaar geurhinderniveau. Gebruik in het MER de Europese geureenheid (OUe).

Beschrijf vervolgens de vergunningensituatie en hoe het bevoegd gezag de afweging heeft gemaakt om tot het aanvaardbaar geurhinderniveau te komen, waarop de voorschriften met betrekking tot de geuremissie en/of -immissie betrekking hebben. Geef ook aan in hoeverre het geurbeleid van de provincie Gelderland al is toegepast in de vergunningen. Beschrijf hoe de gecumuleerde geurcontour tot stand is gekomen en hoe deze zich verhoudt tot het aanvaardbaar geurhinderniveau.

Maak duidelijk of verdere technieken (BBT+ en BBT++) beschikbaar en toepasbaar zijn. Geef ten slotte de voorziene autonome ontwikkelingen aan.

Beleving geurbelasting

Zoals ook in de NRD aangegeven is de werkelijk beleving van geurbelasting relevant bij het bepalen van wat in de specifieke Eerbeekse situatie nog aanvaardbaar is en wat niet.

Compenserende maatregelen geur

In de NRD wordt relatief veel aandacht besteed aan de zogenoemde 'compenserende maatregelen geur' (voor geuroverlast). De Commissie adviseert deze zoals die nu in de NRD genoemd zijn duidelijker te formuleren zodat de toepasbaarheid duidelijker wordt. Aandachtspunten zijn:

- Huizen moeten permanent geventileerd worden; het is niet duidelijk hoe de keuze om de balansventilatie uit te zetten zich tot deze noodzaak verhoudt.
- Een particuliere vernevelinstallatie in de gevel om maskerende geur te verspreiden: is dit een milieuhygiënisch gewenste maatregel en in hoeverre levert dit het gewenste effect op gezien de onvoorspelbare luchtcirculatie om een woning en in een tuin.
- In hoeverre kunnen openbare voorzieningen een soort ontsnappingsmogelijkheid bieden voor sterke geurhinder in en om de eigen woning.

2.3 Geluid en trillingen

In de NRD is beperkt aandacht voor geluid en geen aandacht voor trillingen. De Commissie adviseert om inzicht te geven in de milieuruimte voor het aspect geluid. Beschrijf daartoe voor geluid en trillingen de huidige feitelijke situatie, de vergunde situatie en eventuele autonome ontwikkelingen.

Geef aan op welke locaties op dit moment klachten over geluids- en/of trillingsoverlast zijn en welke maatregelen bedrijven nu al nemen om overlastsituaties te voorkomen. Maak duidelijk in hoeverre de bedrijven op dit moment al de Beste Beschikbare Technieken toepassen en of verdergaande technieken (BBT+ en BBT++) beschikbaar en toepasbaar zijn.

2.4 Verkeer

Ten aanzien van verkeer, specifiek de mogelijke omlegging van de N786, merkt de Commissie op dat de NRD niet eenduidig is.

De Commissie begrijpt uit het locatiebezoek dat er sprake is van een mogelijke maar niet waarschijnlijke omlegging van de west- naar de oostzijde van Eerbeek. In het geval van een omlegging naar de oostzijde is er sprake van een situatie die bepalend is voor het centrumplan, en waarmee in de bepaling van de milieugebruiksruimte en de ruimtelijke uitwerking van het voornemen terdege rekening moet worden gehouden. Alle andere omleggingen of aanpassingen van de N786 zijn niet of nauwelijks relevant voor het voornemen en dus het MER. De Commissie adviseert het onwaarschijnlijke geval dat de omlegging van de N786 naar de oostzijde zal gaan als een scenario mee te nemen bij de beoordeling van de alternatieven.

De wens voor een nieuwe ontsluiting voor de Burgerslocatie komt voort uit het Masterplan Centrumgebied 2009. De toegevoegde waarde van deze nieuwe ontsluiting kan pas beoordeeld worden als de hoeken van het speelveld en de alternatieven bekend zijn. De Commissie adviseert om een eventuele verandering van de verkeersstructuur binnen de kern integraal deel uit te laten maken van een of meer uitgewerkte alternatieven.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Brummen

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Brummen

Besluit: wijziging/vaststelling bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C20.2 en D20.2

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: het mogelijk maken van diverse ruimtelijke ontwikkelingen (vernieuwing en uitbreiding van de (papier)industrie, woningbouw en versterking centrum) in Eerbeek.

Procedurale gegevens:

aankondiging start procedure in Brummense Berichten van: 29 juli 2015

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 30 juli t/m 23 september 2015

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 31 maart 2015

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 7 december 2015

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. C.J.M. Anzion

drs. R.J. van Kerkhoff

prof. dr. ir. R. Rabbinge (voorzitter)

drs. W. Smal (werkgroepsecretaris)

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies :

- Notitie reikwijdte en detailniveau PlanMER Eerbeek, Royal HaskoningDHV, referentie P&SBD6887R001F01, 1 juli 2015.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 12 oktober 2015 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Centrumplan Eerbeek

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

